

การพัฒนาแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วม
สำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

The Development of Aesthetic Activities Management Model
by Participation for the Elder of Namjo Municipality,
Maetha District, Lampang Province

Received:	May	28, 2019
Revised:	October	7, 2019
Accepted:	October	14, 2019

ปณตนนท์ เถียรประภากุล (Panotnon Teanprapakun)*
อนงค์รัตน์ รินแสงปิ่น (Anongrat Rinsangpin)**
ธชนม์ ก้าวสมบูรณ์ (Thachon Kaosomboon)***
ชัตนารี มีสุขโข (Chatnaree Meesukko)****
ฤชุตตา เนตรจัต (Ruechuta Netrajad)*****
เฉลิมชัย สุขจิตต์ (Chalermchai Sukchitt)*****
สมชาย บุญศิริเกสซ์ (Soomchai Boosiribhasuh)*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง และวัตถุประสงค์เฉพาะ 1) เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการในการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาสภาพและความต้องการในการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุ 2) การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุโดยการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 13 คน 3) การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ แก่นนำผู้สูงอายุจำนวน 30 คน 4) การปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการ

* อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, nuch_panotnon@hotmail.com

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, rinsangpin@gmail.com

*** อาจารย์ สาขาวิชาเทคโนโลยีโยธา คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, thachon@hotmail.com

**** อาจารย์ ดร. สาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, cmeesukko@hotmail.com

***** อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ruechuta2003-2010@hotmail.com

***** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, C.SUKCHITT@gmail.com

***** อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, boonsiribhasuch@hotmail.com

มีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบประเมิน ประเด็นการสนทนา กลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ฯ ประกอบด้วย กิจกรรมส่งเสริมด้านสังคม การออกกำลังกาย การเล่นเกมหรือกีฬา งานอดิเรก ส่วนกิจกรรมให้คำปรึกษาทางด้านกฎหมายสำหรับผู้สูงอายุยังไม่มี ความชัดเจน ซึ่งรูปแบบการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ให้แก่ ผู้สูงอายุ ด้านการจัดองค์กร ด้านการชี้แนะ และด้านการควบคุมยังขาดความชัดเจนและไม่เป็นระบบ ไม่มีการ รวมกลุ่มกันในการทำกิจกรรม โดยผู้สูงอายุมีความต้องการในการจัดกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วม และ มีความต้องการในการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. รูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ฯ ประกอบด้วยการบริหารงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ฯ โดยภาคีเครือข่าย 4 กระทรวง ประกอบด้วย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวง สาธารณสุข รวมทั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น/เทศบาล มีหน้าที่ในการวางแผนและจัดทำแผนการจัดการจัดกิจกรรม เชิงสุนทรีย์ฯให้เป็นไปตามงบประมาณของทางราชการ ด้านการจัดองค์กร ด้านการชี้แนะ และด้านการควบคุม โดยชมรมผู้สูงอายุ/เครือข่าย ได้แก่ กลุ่มอาสาสมัครในท้องถิ่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัด ศูนย์การศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พัฒนาชุมชน ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ผู้นำทางศาสนา ตัวแทนผู้สูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ เป็นผู้สนับสนุน ความคิด การทำงาน การบริหารจัดการ ตลอดจนขับเคลื่อนกิจกรรมจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ฯสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ฯ ประกอบด้วย 1) กิจกรรมส่งเสริมด้านสังคม จำนวน 3 กิจกรรม 2) กิจกรรมการ ออกกำลังกาย จำนวน 4 กิจกรรม 3) กิจกรรมการเล่นเกมหรือกีฬา จำนวน 2 กิจกรรม 4) กิจกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 1 กิจกรรม 5) กิจกรรมงานอดิเรก จำนวน 1 กิจกรรม 6) กิจกรรมให้คำปรึกษาทางด้านกฎหมายสำหรับผู้ สูงอายุ จำนวน 1 กิจกรรม และ 7) กิจกรรมการดูแลสุขภาพ จำนวน 4 กิจกรรม

3. รูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ฯ มีผลการประเมินผลความเป็นไปได้และความเป็น ประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหารจัดการ, กิจกรรม, ผู้สูงอายุ

Abstract

The main objective of this research was to develop the esthetic activity management model with the elderly participation of Namjo Subdistrict, Municipality, Maetha District, Lampang province and the particular objectives were 1) to study the conditions and needs in the esthetic activity management with the elderly participation 2) to construct the esthetic activity management model with the elderly participation 3) to evaluate the esthetic activity management model with the elderly participation. The researchers had four steps of research procedure as follows: 1) To study the conditions and needs in the esthetic activity management from 9 knowledgeable people and the sample was 317 elderly. 2) To construct the esthetic activity management model under the focus group discussion with 13 experts. 3) To evaluate the esthetic activity management model with 30 elderly leaders. And 4) To improve the esthetic activity management model. The research instruments were the interviews, the questionnaires, the evaluations, and the focus group discussion topics. The data were analyzed by the content analysis, and the statistics for frequency, mean and standard deviation.

The findings of the research were as follows:

1. The esthetic activity management consisted of social promoting activity, exercising activity, game and sport activity, pastime activity and law consulting activity which was not clear for details. The four management models; planning, organization management, conducting and controlling were unclear and unsystematic and no group activity. The need of participating in the esthetic activity of the elderly and the need of esthetic activity management of the elderly also was in the highest level.

2. There were 4 parts of the esthetic activity management model which firstly was a plan of the activity conduction in cooperation of the Ministry of Education, the Ministry of Social Development and Human Security, the Ministry of Interior and the Ministry of Public Health including the Local Administrative Organization/Municipality. The part of organization management, conducting, and controlling the model was conducted by the local volunteers, the Provincial Social Development and Human Security Office, the District Non-Formal and Informal Education Centre, Sub-district Health Promoting Hospital, the Community Development Office, the Homeless People Protection Center, Religious Leaders, elderly representatives and caregivers. They also performed the six activities which were three social promoting activities, four exercising activities, two game and sport activities, one touring activity, one pastime activity, one law consulting activity, and four health caring activities.

3. The esthetic activity management model with the elderly participation of Namjo Subdistrict Municipality, Maetha District, Lampang province had the possibility and utility evaluation in the highest level

Keywords: Model, Management, Activity, Elderly

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยถือได้ว่าเป็นประเทศที่กำลังจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มตัว โดยสัดส่วนของประชากรสูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากร้อยละ 13.2 ใน พ.ศ.2553 เป็นร้อยละ 32.1 ในพ.ศ.2583 ประกอบกับจากผลการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ.2553 – พ.ศ.2583 พบว่า สัดส่วนของประชากรสูงอายุวัยปลาย (อายุ 80 ปีขึ้นไป) มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างชัดเจนกล่าวคือสัดส่วนของผู้สูงอายุวัยปลายจะเพิ่มจากประมาณร้อยละ 12.7 ของประชากรสูงอายุทั้งหมดเป็นเกือบ 1 ใน 5 ของประชากรสูงอายุ ซึ่งการเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุวัยปลายนี้ จะสะท้อนถึงการสูงอายุขึ้นของประชากรสูงอายุ และนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของประชากรที่อยู่ในวัยพึ่งพิง ทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคมและสุขภาพ (มูลนิธิงานพัฒนาผู้สูงอายุ, ออนไลน์) เมื่อบุคคลเข้าสู่วัยผู้สูงอายุแนวโน้มของสภาพร่างกาย จิตใจ และสังคม จะเปลี่ยนแปลงไปในทางเสื่อมถอยลง มีโอกาสเกิดโรคร้ายไข้เจ็บต่าง ๆ ได้ง่าย จากแนวโน้มประชากรผู้สูงอายุที่การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ทำให้ผู้สูงอายุมีปัญหาด้านภาวะสุขภาพ แม้ว่าความชราไม่ใช่โรคแต่เป็นภาวะต่อเนื่องของชีวิตที่ทำให้มีข้อจำกัดในการดูแลตนเองเกิดภาวะเจ็บป่วยหรือโรคในระบบต่าง ๆ ดังนั้นผู้สูงอายุจึงเป็นกลุ่มที่ควรได้รับความสนใจในการให้บริการเพื่อลดความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วย เกิดภาวะพึ่งพาผู้อื่น และส่งเสริมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป

เทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง มีพื้นที่ครอบคลุม 9 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านฮ่องห้า หมู่ที่ 2 บ้านป่าจำหมู่ที่ 3 บ้านต่อ หมู่ที่ 4 บ้านหนอง หมู่ที่ 5 บ้านน้ำโจ้ว หมู่ที่ 6 บ้านมอนแสนศรี หมู่ที่ 7 บ้านแม่ปุง หมู่ที่ 8 บ้านปาม่วง และหมู่ที่ 9 บ้านหนองพัฒนาข้อมูลผู้สูงอายุ ซึ่งอยู่ในเขตการควบคุมของเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว มี 2 เขต ได้แก่ 1) รพ.สต. ฮ่องห้ารับผิดชอบ 4 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ 1, 6, 7 และ 8 2) รพ.สต. บ้านหนองรับผิดชอบ 6 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ที่ 2, 3, 4, 5, 9 และ 10 รวมจำนวนผู้สูงอายุประมาณ 1,800 คน จาก 6 หมู่บ้าน (เทศบาลตำบลน้ำโจ้ว: ออนไลน์) ส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีโอกาสได้พบปะสังสรรค์กันไม่มีกิจกรรมร่วมกันเป็นรูปธรรมผู้สูงอายุไม่สนใจดูแลเอาใจใส่สุขภาพตนเองและไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัวและชุมชนแต่อย่างใดส่งผลให้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีปัญหาสุขภาพอนามัย ประกอบกับชุมชนในพื้นที่ดังกล่าวมีความสนใจและตระหนักถึงการจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรม การที่เกษียณอายุการทำงานอย่างไม่มีจุดหมายจะนำไปสู่ความแข็ง เบื่อหน่าย และแยกตัวออกจากสังคม ความจริงนั้นกาย และจิตใจเจริญงอกงามขึ้นตามแรงกระตุ้นของกิจกรรมต่าง ๆ จึงเป็นการดีที่เราควรจะมีกิจกรรมมากระตุ้นชีวิตของเราให้เจริญงอกงาม

สุนทรียะนันได้ว่ามีความสำคัญด้วยเหตุผลที่ว่า เมื่อคนเราเกิดมาย่อมที่จะแสวงหาความสุขให้กับชีวิตของตนเอง หลังจากที่เติบโตและต้องเผชิญกับความเหนื่อยยาก เพื่อไปถึงจุดหมายที่จะทำให้ตนเองมีความสุขแล้ว ยังต้องการการพักผ่อนจิตใจ หรือผ่อนคลายอารมณ์ โดยหาสุนทรียะให้เกิดขึ้นในชีวิต สุนทรียะถือได้ว่าเป็นกิจกรรมนันทนาการอย่างหนึ่ง การจัดกิจกรรมนันทนาการมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ จะช่วยเสริมสร้างสุขภาพทั้งทางร่างกายจิตใจและสังคมเป็นกลยุทธ์ที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุมีสภาพดีสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขเพราะนันทนาการเป็นกระบวนการใช้กิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อเมื่อกล้ามเนื้อเกิดการเคลื่อนไหวก็จะทำให้ร่างกายแข็งแรงช่วยชะลอความเสื่อมและจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการด้วยความสมัครใจกิจกรรมที่จัดมีความสนุกสนานเพลิดเพลินทำให้ลืมความกังวลใจเมื่อผู้สูงอายุมีสภาพดีผ่อนคลายความเครียดช่วยสร้างอารมณ์สุขจะส่งผลให้สุขภาพจิตดี (กมล สุวรรณศรี, ม.ป.ป.) ดังนั้น กิจกรรมนันทนาการที่จะจัดขึ้นสำหรับผู้สูงอายุ จึงควรคำนึงถึงการให้โอกาสผู้สูงอายุมีสภาพดีให้มากที่สุด เพื่อช่วยให้ร่างกายมีความแข็งแรงสมบูรณ์อยู่ตลอดเวลา และยืดอายุการเจ็บป่วยออกไป (พรชุลี นิลวิเศษ, ออนไลน์)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญของผู้สูงอายุซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณค่าต่อสังคมและประเทศชาติสมควรที่จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นโดยใช้รูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรียะโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง เป็นสื่อในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชากรกลุ่มนี้เพื่อก่อให้เกิดทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพต่อการพัฒนาประเทศให้ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการในการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรียะโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรียะโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรียะโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

วิธีการศึกษา(หรือ)วิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) โดยการเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative) และเชิงคุณภาพ (Qualitative) มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและความต้องการในการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรียะโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรียะโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง โดยการศึกษาสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสัมภาษณ์

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ กลุ่มผู้รู้ซึ่งเป็นกลุ่มที่ให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการและการจัดกิจกรรมเชิงสุนทรีย์สำหรับผู้สูงอายุ ได้แก่ ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประธานผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน อสม. ผู้ดูแลผู้สูงอายุ รวมทั้งสิ้น 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการและการจัดกิจกรรมเชิงสุนทรีย์สำหรับผู้สูงอายุ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) ทำการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3) ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ตามกรอบและประเด็นที่กำหนด 4) นำเสนอแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน และ 5) ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) ดำเนินการประสานงานกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำหนดวันและเวลาในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และ 2) ดำเนินการเข้าสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นรายบุคคลด้วยตนเองตามวันและเวลาที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสร้างข้อสรุป

ส่วนที่ 2 การศึกษาสภาพและความต้องการในการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

ประชากร ได้แก่ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จำนวน 1,800 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ซึ่งได้จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้สูงอายุกลุ่มติดสังคมที่มีความสมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซีและมอร์แกน (R.V.Krejcie & D.W.Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ จำนวน 317 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและความต้องการในการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ทำการสังเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 4) สร้างแบบสอบถามตามกรอบและประเด็นที่กำหนด 5) ทำการตรวจสอบและหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องเหมาะสมของแบบสอบถาม 6) นำผลที่ได้มาตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และ 7) นำแบบสอบถามมาปรับปรุง

แก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้สูงอายุกลุ่มติดสังคมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยเกณฑ์การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ไม่ต่ำกว่า 0.70 (Cronbach, 1974, p. 161) ซึ่งผลการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ในภาพรวมมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 0.89 และ 8) นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยชี้แจงกับผู้สูงอายุในวันเปิดเวทีและดำเนินแจกแบบสอบถามด้วยตนเองและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง โดยผู้วิจัยนำผลจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ซึ่งเป็นผลการศึกษาสภาพและความต้องการในการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง มายกร่างรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

ส่วนที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง โดยผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองและบ้านฮ่องห้า ประธานผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และแกนนำผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปางหมู่บ้านละ 1 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 13 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ประเด็นการสนทนากลุ่ม และแบบสอบถาม เพื่อประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) ทำการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการจัดสนทนากลุ่ม 2) จัดทำประเด็นการสนทนากลุ่ม และ 3) จัดทำแบบสอบถาม เพื่อประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรียะโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์การเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 13 คน เพื่อขอเชิญเข้าร่วมประชุมการจัดสนทนากลุ่ม 2) ส่งหนังสือขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มถึงผู้ทรงคุณวุฒิ 3) ประสานผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อแจ้งและยืนยันการเข้าร่วมสนทนากลุ่มอีกครั้งทางโทรศัพท์ 4) ดำเนินการสนทนากลุ่ม 5) ทำการสรุปการเก็บข้อมูลและสรุปผลที่ได้จากการจัดสนทนากลุ่ม 6) ปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรียะโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และ 7) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรียะสำหรับผู้สูงอายุโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรียะโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ แกนนำผู้สูงอายุของทั้ง 10 หมู่บ้านๆ ละ 3 คน รวมจำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรียะโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะจังหวัดลำปาง โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) นำรายละเอียดของรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรียะโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะจังหวัดลำปาง มากำหนดเป็นประเด็นคำถาม 2) สร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรียะโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะจังหวัดลำปาง 3) นำร่างแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรียะโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะจังหวัดลำปาง ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและการใช้ภาษา และ 4) นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขและจัดทำแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) นำหนังสือขอความอนุเคราะห์การเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย จากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ถึงผู้อำนวยการกองสาธารณสุขเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัด ลำปาง ให้ประสานกับแกนนำผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนนัดวัน เวลา และสถานที่ในการเก็บข้อมูล 2) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และ 3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพและความต้องการในการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วม สำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพของรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วม สำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 9 คน พบว่า การจัดกิจกรรมเชิงสุนทรีย์สำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ประกอบด้วย 1) กิจกรรมส่งเสริมด้านสังคม พบว่า มีการจัดกิจกรรม เช่น รดน้ำดำหัว งานบุญต่าง ๆ เป็นต้น 2) กิจกรรมการออกกำลังกาย พบว่า มีการจัดกิจกรรม เช่น รำวงมาตรฐาน ปั่นจักรยาน เป็นต้น 3) กิจกรรมการเล่นเกมหรือกีฬา พบว่า มีการจัดกิจกรรม เช่น หมากรุก หมากรอส เป็นต้น 4) กิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า ไม่มีการจัดกิจกรรม เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณ แต่ในชุมชนมีความต้องการให้จัดกิจกรรมในด้านดังกล่าวนี้ 5) กิจกรรมงานอดิเรก พบว่า มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการฝึกอาชีพเช่น จักรสาน ตีมีด ทำกระบวย ทำตุ๊ก เป็นต้น 6) กิจกรรมให้คำปรึกษาทางด้านกฎหมายสำหรับผู้สูงอายุ พบว่า การจัดกิจกรรมดังกล่าวยังไม่มี ความชัดเจน และ 7) การจัดกิจกรรมอื่น ๆ พบว่า มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทั้ง 2 แห่ง ได้แก่ รพ.สต.บ้านหนองและฮ่องห้า นอกจากนี้รูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์สำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง พบว่ามีการดำเนินการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านการวางแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ให้แก่ผู้สูงอายุ 2) ด้านการจัดองค์กร 3) ด้านการชี้แนะ และ 4) ด้านการควบคุมการดำเนินการ ทั้งนี้ในการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้านดังกล่าวข้างต้นยังพบว่า ขาดความชัดเจนและไม่เป็นระบบ ไม่มีการรวมกลุ่มกันในการทำกิจกรรม

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพและความต้องการในการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ซึ่งสอบถามจากผู้สูงอายุกลุ่มติดสังคม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแจกแบบสอบถามไปทั้งหมด จำนวน 350 ฉบับ และได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.43 แบ่งออกเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 52.19 โดยมีอายุ 60 – 64 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 21.56 มีสถานภาพสมรส จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 36.25 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 288 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ซึ่งอาศัยอยู่กับลูก/ลูกเขย/ลูกสะใภ้ จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 39.69 ระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 29.38 รายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่มีเฉพาะเงินเดือน

ผู้สูงอายุ จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 32.19 สุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับดี จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 57.19 มีโรคประจำตัว เช่น โรคเบาหวาน จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 คน และไม่มีปัญหาการได้ยินที่มีผลต่อการสื่อสารจำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 95.00 นอกจากนี้ในส่วนของบทบาทหน้าที่ในชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เป็นตำรวจบ้าน อสม. ประธานผู้สูงอายุ แกนนำชุมชน และสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน

2. ผลการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมด้านสังคม ในข้อที่ 1 การจัดกิจกรรมภายในชุมชนที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังเข้าร่วมอยู่ ข้อที่ 2 การจัดกิจกรรมที่ผู้สูงอายุบางส่วนยังเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรม หรือกลุ่ม เป็นต้น และ ข้อที่ 3 การจัดกิจกรรมพบปะลูกหลานญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับครอบครัวหรือเพื่อนร่วมวัยเดียวกัน กิจกรรมการออกกำลังกาย ข้อที่ 4 การจัดกิจกรรมการออกกำลังกายที่ช่วยทำให้ข้อต่อและกล้ามเนื้อแข็งแรง ทรงตัวดี ไม่หกล้มง่าย และกิจกรรมงานอดิเรก ข้อที่ 8 การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการทำงานในสิ่งที่รักชอบ และเพื่อความผ่อนคลาย ความบันเทิงให้กับชีวิตตนเอง รู้สึกอิ่มเอมใจและพึงพอใจกับผลงานที่ได้รับ คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาได้แก่ กิจกรรมให้คำปรึกษาทางด้านกฎหมายสำหรับผู้สูงอายุ ข้อที่ 9. การจัดบริการให้คำปรึกษาทางด้านกฎหมายแก่ผู้สูงอายุ เช่น การให้ที่ดินและบ้านแก่บุตรหลาน สัญญาค้ำประกัน และการทำพินัยกรรม เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 85.63 กิจกรรมการเล่นเกมหรือกีฬา ข้อที่ 6 การจัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุสามารถเลือกเล่นกีฬาที่ตนเองชอบ ซึ่งเป็นกีฬาที่ไม่หนักมาก ไม่เร็วมาก ไม่มีการใช้กำลังมาก ไม่มีการลื่นไถลยาวนาน ๆ ไม่มี การเหวี่ยงหรือกระแทก โดยมีช่วงพักเป็นระยะ เช่น เล่นหมากรุก หมากรอส เปตอง และเกมต่าง ๆ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 69.37 กิจกรรมการออกกำลังกาย ข้อที่ 5 การจัดกิจกรรมการออกกำลังกายที่มีการเคลื่อนไหวของร่างกายอย่างต่อเนื่อง นานประมาณ 3-5 นาที เช่น การวิ่งเหยาะ ๆ การเดินเร็วซึ่งจักรยาน เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 67.81 และกิจกรรมการท่องเที่ยว ข้อที่ 7. การจัดกิจกรรมท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 50.63 ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาความต้องการในการจัดกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 320 คน มีความต้องการในการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กิจกรรมส่งเสริมด้านสังคม ($\bar{X} = 4.75$) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมการออกกำลังกาย ($\bar{X} = 4.72$) และกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.49$) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

4. ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง พบว่า สภาพการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการด้านกระบวนการชี้แนะในข้อที่ 3 ตัวแทนของผู้สูงวัยเป็นผู้ประสานงานและชักนำผู้สูงวัยให้เข้าร่วมกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ต่าง ๆ ที่ทางราชการจัดให้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 และข้อที่ 4 การรวมตัวกันเพื่อเตรียมจัดตั้งชมรม คิดเป็นร้อยละ 85.63 รองลงมาได้แก่ ด้านการวางแผนการดำเนินการจัดกิจกรรม

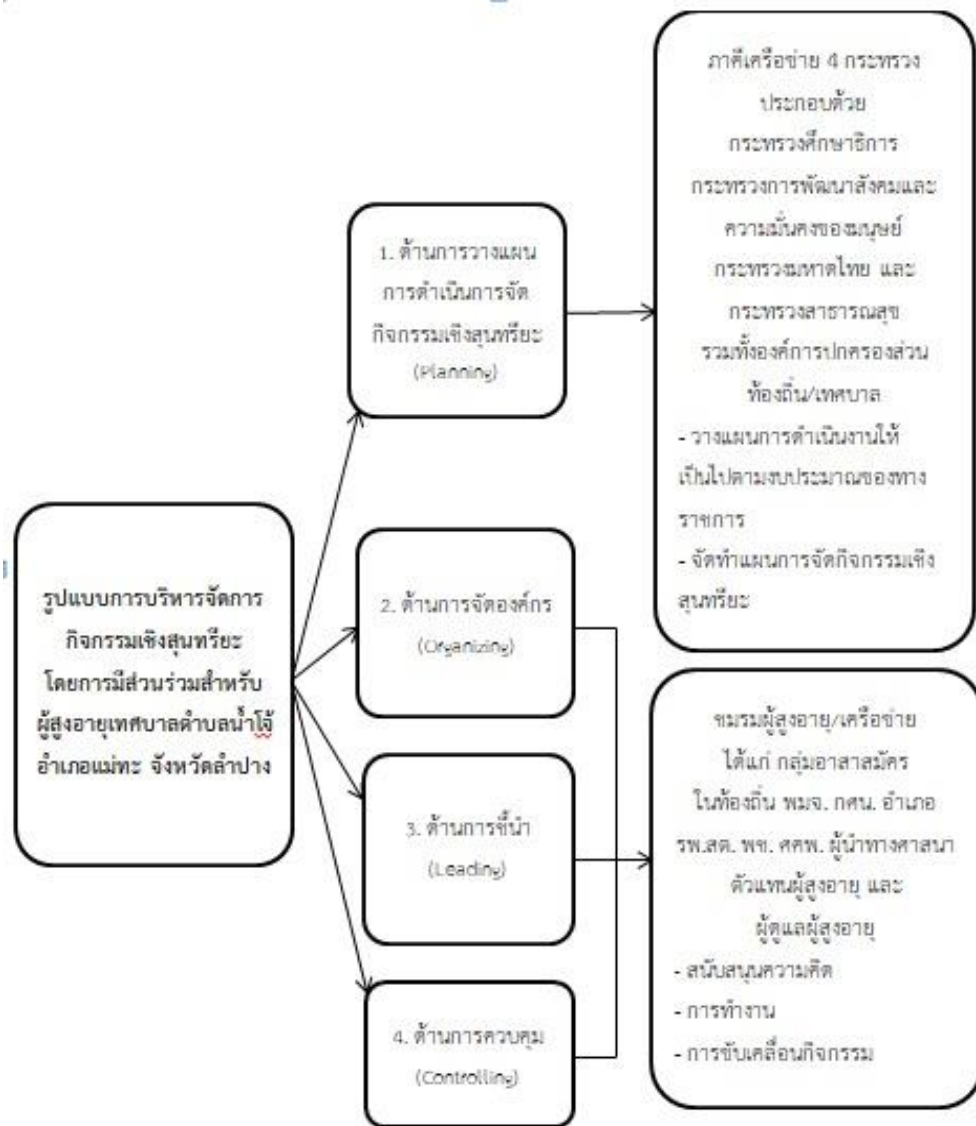
เชิงสุนทรียะให้แก่ผู้สูงวัย ข้อที่ 1 การวางแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมเชิงสุนทรียะให้แก่ผู้สูงวัย เป็นไปตามงบประมาณที่ทางราชการจัดสรรให้ ด้านการควบคุมการดำเนินการ ข้อที่ 5 การกำหนดให้อาสาสมัครและผู้ที่เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ 60.63 และด้านการจัดองค์การ ข้อที่ 2 การมอบหมายบุคลากรในการดำเนินการจัดกิจกรรมเชิงสุนทรียะในด้านต่าง ๆ อย่างชัดเจนและเป็นระบบ คิดเป็นร้อยละ 56.25 ตามลำดับ

5. ผลการศึกษาความต้องการในการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรียะโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 320 คน มีความต้องการในการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรียะโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมเชิงสุนทรียะให้แก่ผู้สูงอายุ และด้านการจัดองค์การ ($\bar{X} = 4.67$) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการควบคุมดำเนินการ ($\bar{X} = 4.64$) และด้านการชี้แนะ ($\bar{X} = 4.62$) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรียะโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรียะโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ดังภาพที่ 1

1.1 รูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรียะโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

จากภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ประกอบด้วย กระบวนการบริหารจัดการและขอบข่ายงาน ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงกระบวนการและขอบข่ายงานของร่างรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ะโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

กระบวนการ	ขอบข่ายงาน
1. ด้านการวางแผน (Planning)	ภาคีเครือข่าย 4 กระทรวงประกอบด้วย กระทรวง ศึกษาธิการ กระทรวง การพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข ตลอดจนการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น/เทศบาล เป็นหน่วยงานหลักในการวางแผนการดำเนินงานให้ดำเนินการเป็นไปตามงบประมาณที่ทางราชการจัดสรรให้ และจัดทำแผนการจัดกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ะสำหรับผู้สูงอายุ โดยใช้แนวทางตามยุทธศาสตร์ชาติ จังหวัด อำเภอ ตำบล ประกอบในการจัดทำแผน
ด้านการจัดองค์กร (Organization)	ชมรมผู้สูงอายุ/เครือข่าย ได้แก่ กลุ่มอาสาสมัครในท้องถิ่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ศูนย์การศึกษาออก
3. ด้านการชี้นำ (Leading)	ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พัฒนาชุมชน ศูนย์คุ้มครองคนไร่ที่พึ่ง ผู้นำทางศาสนา
4. ด้านการควบคุม (Controlling)	ตัวแทนผู้สูงอายุ และผู้ดูแลผู้สูงอายุ เป็นผู้สนับสนุนความคิดการทำงาน การบริหารจัดการ ตลอดจนขับเคลื่อนกิจกรรมจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ะสำหรับผู้สูงอายุ

1.2 รูปแบบการจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ะโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ได้ร่างกิจกรรมทั้งหมด 7 ด้าน ดังตาราง 2

ตาราง 2 รูปแบบการจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ะสำหรับผู้สูงอายุและตัวอย่างกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ะโดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

รูปแบบการจัดการกิจกรรม เชิงสุนทรีย์ะสำหรับผู้สูงอายุ	ตัวอย่างกิจกรรม
1. กิจกรรมส่งเสริมด้านสังคม	กิจกรรมที่ 1 เรื่อง “จิตอาสาเพื่อชีวิตและสังคม” กิจกรรมที่ 2 เรื่อง “พัฒนาอารมณ์สุข” กิจกรรมที่ 3 เรื่อง “ตามหาหัวใจ”
2. กิจกรรมการออกกำลังกาย	กิจกรรมที่ 1 เรื่อง “ยางยืด” กิจกรรมที่ 2 เรื่อง “การเดินตามตาราง 9 ช่อง” กิจกรรมที่ 3 เรื่อง “กิจกรรมการฝึกฝนร่างกาย” กิจกรรมที่ 4 เรื่อง “รำกระบองกลองยาว”

ตาราง 2 (ต่อ)

รูปแบบการจัดกิจกรรม เชิงสุนทรีย์สำหรับผู้สูงอายุ	ตัวอย่างกิจกรรม
3. กิจกรรมการเล่นเกมหรือกีฬา	กิจกรรมที่ 1 เรื่อง “บอลโบว์ลิง” กิจกรรมที่ 2 เรื่อง “โยนบอลลงตะกร้า”
4. กิจกรรมการท่องเที่ยว	กิจกรรมที่ 1 เรื่อง “เที่ยวไปกับวัยเก๋า”
5. กิจกรรมงานอดิเรก	กิจกรรมที่ 1 เรื่อง “ปราชญ์วัยเก๋า”
6. กิจกรรมให้คำปรึกษาทางด้านกฎหมาย สำหรับผู้สูงอายุ	กิจกรรมที่ 1 เรื่อง “คลินิกกฎหมายสำหรับผู้สูงอายุ”
7. กิจกรรมการดูแลสุขภาพ	กิจกรรมที่ 1 เรื่อง “ต้ม ผัด แกง ทอด” กิจกรรมที่ 2 เรื่อง “ประกอบร่าง” กิจกรรมที่ 3 เรื่อง “ลมพัด” กิจกรรมที่ 4 เรื่อง “อ่านจากอี”

ส่วนที่ 2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำใจ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 13 คน พบว่า มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) โดยด้านการจัดองค์กร (Organizing) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการวางแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ (Planning) ($\bar{X} = 4.35$) ด้านการชี้แนะ (Leading) ($\bar{X} = 4.28$) และอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการควบคุม (Controlling) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.87$) และมีความสอดคล้องในภาพรวมมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) โดยด้านการจัดองค์กร (Organizing) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการชี้แนะ (Leading) ($\bar{X} = 4.36$) ด้านการวางแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ (Planning) ($\bar{X} = 4.34$) และอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการควบคุม (Controlling) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.95$) สำหรับคู่มือกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำใจ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง พบว่า มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) โดยกิจกรรมให้คำปรึกษาทางด้านกฎหมายสำหรับผู้สูงอายุมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมงานอดิเรก ($\bar{X} = 4.71$) กิจกรรมส่งเสริมด้านสังคม ($\bar{X} = 4.77$) กิจกรรมการดูแลสุขภาพ ($\bar{X} = 4.69$) กิจกรรมการออกกำลังกาย ($\bar{X} = 4.67$) กิจกรรมการเล่นเกมหรือกีฬา ($\bar{X} = 4.62$) และกิจกรรมการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.50$)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยนำข้อค้นพบและประเด็นสำคัญที่น่าสนใจมาทำการอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและความต้องการในการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า มีการจัดกิจกรรมเชิงสุนทรีย์สำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ประกอบด้วย กิจกรรมส่งเสริมด้านสังคม ได้แก่ การรดน้ำดำหัวงานบุญต่าง ๆ ชมรม การรวมรุ่น เป็นต้น กิจกรรมการออกกำลังกาย ได้แก่ การจัดกิจกรรม เช่น ปั่นจักรยาน เดินแกว่งแขน เป็นต้น กิจกรรมการเล่นเกมหรือกีฬา ได้แก่ การจัดกิจกรรม เช่น หมากรุก หมากฮอส เป็นต้น กิจกรรมงานอดิเรก ได้แก่ การจัดกิจกรรม (ฝึกอาชีพ) เช่น จักรสาน ตีมีด เป็นต้น การจัดกิจกรรมอื่น ๆ พบว่า มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ โดยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทั้ง 2 แห่ง ได้แก่ รพ.สต.บ้านหนองและฮ่องห้า นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมให้คำปรึกษาทางด้านกฎหมายสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งยังไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อกิจกรรมดังกล่าว มีเพียงการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ตลอดจนสร้างความเข้าใจเรื่องด้านสิทธิการจับบริการ และการจัดสวัสดิการทางสังคม โดยสำนักปลัดเทศบาลงานสวัสดิการและสังคม รวมทั้งงานพัฒนาชุมชน สำหรับกิจกรรมที่ไม่ได้จัดให้กับผู้สูงอายุ ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณ แต่ในชุมชนมีความต้องการให้จัดกิจกรรมในด้านดังกล่าวนี้ ในส่วนของความต้องการในการจัดกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ทั้ง 7 ด้าน พบว่า มีความต้องการในการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) โดยกิจกรรมส่งเสริมด้านสังคม ($\bar{X} = 4.75$)มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความเชื่อว่าการจัดกิจกรรมดังกล่าวเป็นการสะท้อนถึงขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น รวมทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้มีการรวมญาติ เพื่อนฝูงให้มีการทำกิจกรรมร่วมกัน ตลอดจนเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การรวมกลุ่มทางสังคมซึ่งจะส่งผลต่อสุขภาพของผู้สูงอายุทั้งทางกายและทางใจ สอดคล้องกับการวิจัยของสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2554) พบว่า คุณภาพของผู้สูงอายุในระดับค่อนข้างมากอยู่ที่ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การรวมกลุ่มทางสังคม และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต คือ ด้านสภาพอารมณ์ที่ดี การมีปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว มิตรสหาย และเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของลิขิตา เฉลิมพลโยธิน และคณะ (2561: 21) พบว่า ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) แสดงให้เห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมด้านสังคมนี้นี้เป็นกิจกรรมที่จะทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคน การรวมกลุ่มกันทางสังคม สามารถเป็นแนวทางในการเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ผู้สูงอายุได้เป็นอย่างดี สำหรับผลการศึกษาความต้องการในการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง สรุปได้ว่า มีความต้องการในการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) ทั้งนี้กระบวนการบริหารจัดการเป็นกลไกและตัวประสานที่สำคัญในการประมวลผลผลักดันและกำกับให้ปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นทรัพยากรสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพจนบรรลุเป้าหมาย

ตามที่กำหนด โดยการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ฯ ด้านการวางแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ฯ ให้แก่ผู้สูงอายุ และด้านการจัดองค์กร ($\bar{X} = 4.67$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2545) กล่าวว่า การวางแผนเป็นสะพานเชื่อมระหว่างเหตุการณ์ปัจจุบันและอนาคต ซึ่งทำได้โดยการทำให้บรรลุเป้าหมายผลลัพธ์ที่ต้องการ และยังสอดคล้องกับอรณา ทศนัยนา (2559) กล่าวว่า การจัดองค์การนับว่ามีความสำคัญที่จะช่วยให้องค์การดำเนินไปได้ด้วยความราบรื่นประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ฯ โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ซึ่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องโดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสมและความสอดคล้องในระดับมาก และมากที่สุด ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ผู้วิจัยนำผลจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ซึ่งเป็นผลการศึกษาสภาพและความต้องการในการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ฯ โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง มาয়กร่างรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ฯ โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ซึ่งนำไปสู่การจัดทำคู่มือการจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ฯ โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความเชื่อ ความศรัทธา และสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในปัจจุบัน ตลอดจนนำข้อมูลที่ได้จากชุมชนมาทำการพิจารณา เพื่อวางแผนและพัฒนา รูปแบบฯ และจัดทำคู่มือฯ ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชนโดยแท้จริง ดังที่วิภาดา คุปตานนท์ (2551) กล่าวว่า หลักการวางแผนที่ดีต้องมีการพิจารณาจากข้อมูลที่มีความแม่นยำ มีการพิจารณาตัวแปรต่าง ๆ อย่างรอบครอบ พิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติและผลกระทบอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากแผนนั้น และยังสอดคล้องกับแนวคิดของไอคเคิลย์ และมาร์เด็น (Oakly & Marsden, 1984) ที่มองว่า การพัฒนาที่เริ่มด้วยการมีส่วนร่วมของคนในจะประสบผลสำเร็จมากกว่าการที่คนนอกเข้าไป

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ฯ โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ในภาพรวม พบว่า มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากการดำเนินการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ฯ โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง และคู่มือกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ฯ โดยการมีส่วนร่วมสำหรับผู้สูงอายุฯ ใช้หลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้สูงอายุ เป็นความร่วมมือ (Participation as Collaboration) ลักษณะเป็นการร่วมพัฒนาในขั้นตอนต่าง ๆ ของการวิจัย และยังได้คำนึงถึงรูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์ฯ ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ และยังเป็นกิจกรรมที่หลากหลายตามความต้องการของผู้สูงอายุ ขณะเดียวกันก็เป็นพื้นที่ที่ผู้สูงอายุจะได้แสดงศักยภาพโดยการถ่ายทอดภูมิความรู้ประสบการณ์ที่สั่งสมแก่บุคคลอื่นเพื่อสืบสานภูมิปัญญาให้คงคุณค่ากับชุมชน โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของกลุ่มคนในชุมชน ดังที่ จูดีชญา ฉลาดล้ำ และพิมพ์ลดา อนันต์ศิริเกษม (2560: 32) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของกลุ่มคนในชุมชนที่มาร่วมกันในการคิดสร้างสรรค์โครงการและกิจกรรมซึ่งโครงการและกิจกรรมที่เกิดขึ้นทั้งหมดมาจากความคิดเห็นและข้อเสนอจากกลุ่มกิจกรรมแต่ละกิจกรรมนั้นมี

ชุมชนเข้าร่วมรับฟังปรึกษาหารือข้อเสนอแนะ และร่วมวางแผนเพื่อให้เกิดโครงการและกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมเกิดขึ้นจริงสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ เช่นเดียวกันกับกับแนวคิดของโอคเลย์และมาร์เด็น (Oakley & Marsden, 1984) ที่กล่าวถึงการมีส่วนร่วมที่เป็นการเสริมพลังอำนาจ เป็นการพัฒนาที่ต้องการการถ่ายโอนอำนาจจากผู้ให้สู่ผู้รับ เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับผู้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ซึ่งถือได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง สอดคล้องกับการวิจัยของจรรยา วงษ์พรหม และคณะ (2558) พบว่า

- 1) ผู้สูงอายุมีความสุขความพึงพอใจที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่สามารถสนองต่อคุณภาพชีวิตใน 4 มิติ คือ กาย ใจ สังคม และปัญญา/การเรียนรู้
- 2) เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนผ่านการจัดกิจกรรมสัจจรเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและกิจกรรมสานวัยใส่ใจผู้สูงอายุที่ผู้วิจัยและกลุ่มปฏิบัติการหลักร่วมดำเนินการกับชุมชน
- 3) เกิดการบูรณาการความรู้และกิจกรรมในชุมชนผ่านการสรุปทเรียนจากประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน
- 4) เกิดความยั่งยืนของการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชนโดยการดำเนินการต่อเนื่องของชุมชนที่ประกอบด้วยแกนนำผู้สูงอายุคนวัยอื่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีส่วนรับผิดชอบผู้สูงอายุ ควรมีการกำหนดนโยบายที่เป็น รูปธรรมที่จะสนับสนุนและรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์สำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
2. การผลักดันให้เทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง เข้ามามีบทบาทในการจัดหาสถานที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมเชิงสุนทรีย์สำหรับผู้สูงอายุ อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์สำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับงานวิจัยและเป็นกระบวนการวิจัยและพัฒนาที่สมบูรณ์
2. ควรพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมเชิงสุนทรีย์สำหรับผู้สูงอายุเทศบาลตำบลน้ำโจ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ในผู้สูงอายุกลุ่มอื่น ๆ เช่น กลุ่มติดบ้าน และกลุ่มติดเตียง เป็นต้น

References

- Bunphadung, S. (2011). k̄nwičhai k̄nphatthanā khunnaphāp chīwit phū sūng'āyu nai thoṅgthin doī chai rōṅgrīan pen thān tām lak sētthakit phōphiāng (raya thī nung). [Research on the development of quality of life of the elderly in the locality by using the school as the basis of the sufficiency economy principles (Phase 1)]. Suan Sunandha Rajabhat University.
- Chalermpholyothin, L., Rattanamanee, N., and Phasunont, P. (2018). " patchai dān k̄nprakōp 'āchīp thī song phon tō khunnaphāp chīwit phū sūng'āyu tambon læm yai 'aphōe mūang čhangwat samut songkhram : ngānwīčhai bāep phasomphasān withikān" [Occupational factors affecting the quality of life of the elderly in Laem Yai Sub-district, Muang District, Samut Songkhram Province: Integrated Research Method]. Veridian E-Journal , Silpakorn University 11,3 (September-December): 21-34.
- Cronbach, L. J. (1974). **Essentials of Psychological Testing**. New York: Harper and Row.
- Foundation for Older Persons. (2015). sathānakān phū sūng'āyu nai prathēt Thai. [Situation of the elderly in Thailand]. Retrieved 27 June 2017, from <http://fopdev.or.th/>
- Kuptanon, W. (2008). k̄nčhatkān læ phruttikam 'ongkān : theknik k̄nčhatkān mai. [Management and Organizational Behavior: New Management Techniques]. Bangkok: Rangsit University.
- Management for the Elderly, operated by the University]. Journal of Art and Management Science, 3 (5), 95-105.
- Nam Jo Subdistrict Municipality (2017). saphāp thuāpai [General condition]. Retrieved 11 October 2017, from <http://www.namjo.go.th/info.php>
- Oakley.P. & Marsden.D. (1984). **Approach to Participation in Rural development**. Geneva: WHO.
- Serirat, S., and et al. (2002). 'ongkān læ k̄nčhatkān . [Organization and management]. Bangkok: Thammasarn.
- Tassanina, O. (2016). k̄nčhatkān k̄nthōṅgthīeo choēng sukkhaphāp læ kilā samrap phū sūng'āyu thī damnoēn k̄n doī mahāwitthayalai . [Health and Sports Tourism

- Wisarnlong, T., and Anansirikasem, P. (2017). " k̄nphatthanā rūpbāp̄ k̄nmī s̄ānrūām khōng chumchon phūā pōngkan læ khuāpkhum rōk khailūat'ōk : kōranī suksā tambon tonbāp̄ mū sām bān thungthōng tambon lāt buā khāo 'amphōē bānpōng chāngwat rat buri" [Development of community participation model for dengue hemorrhagic fever prevention and control: a case study of Model Village, Village No. 3, Thung Thong Village, Lat Bua Khao Subdistrict Ban Pong District Ratchaburi province]. Veridian E-Journal, Silpakorn University 12,3 (May-June): 21-34.
- Wongprom, C., Jongwutiwet, K., Prasertsuk, N., and Chongwutiwet, N. (2015). "k̄nmī s̄ānrūām khōng chumchon phūā phatthanā khunnaphāp̄ chīwit phū sūng'āyu" [Community participation to improve the quality of life of the elderly]. Veridian E-Journal, Silpakorn University 8,3 (September-December): 41-54.